
Míra růstu dividend, popř.
zisku

Vstupy pro ohodnocování metody FA

- Úroveň vnitřní hodnoty je determinována několika faktory, které představuje nezbytné údaje pro metody FA
 - Míra růstu dividend, popř. zisku
 - Absolutní hodnota dividend, popř. zisku
 - Požadovaná výnosová míra

Míra růstu dividend

- Vnitřní hodnota
 - Běžnou či očekávanou dividendou
 - Požadovanou výnosovou mírou
 - Mírou růstu dividendy, resp. zisku
 - Údaje o míře růstu dividendy/zisku
 - Historická míra růstu dividend, resp. zisku
 - Míra růstu dividend, resp. zisku odhadovaná analytiky
 - Míra růstu dividend, resp. zisku odvozená od firemních finančních ukazatelů
-

Historická míra růstu dividend, resp. zisku

- Historická data o vyplacených nebo vyplácených dividendách
 - Minulost slouží jako odhad pro budoucnost
 - Existuje několik postupů
-

Míra růstu dividend pomocí dvou krajních hodnot

- Údaje o dvou dividendách
- Jedna dividendy z minulosti a současná dividendy

$$g = \sqrt[t]{\frac{D_M}{D_S}} - 1$$

- Nedostatek:
 - Minulá míra růstu dividendy, která se může měnit
 - Staví pouze na dvou krajních hodnotách
 - Nebere v úvahu hodnotu mezi dividendami
 - Výkyvy krajních hodnot -> znehodnocení výsledku

Rok	Dividenda	g mezi lety ¹
1994	5 Kč	-
1995	8 Kč	60 %
1996	12 Kč	50 %
1997	17 Kč	41,67 %
1998	22 Kč	29,41 %
1999	23 Kč	4,55 %
2000	20 Kč	-13,04 %

Tabulka 1: Stanovení historické míry růstu dividend - krajní hodnoty

$g_{96/94} = 54,92\%$	$g_{97/95} = 45,77\%$	$g_{98/96} = 35,40\%$	$g_{99/97} = 16,32\%$
$g_{97/94} = 50,37\%$	$g_{98/95} = 40,10\%$	$g_{99/96} = 24,22\%$	$g_{00/97} = 5,57\%$
$g_{98/94} = 44,83\%$	$g_{99/95} = 30,21\%$	$g_{00/96} = 13,62\%$	
$g_{99/94} = 35,69\%$	$g_{00/95} = 20,11\%$		
$g_{00/94} = 25,99\%$			$g_{00/98} = -4,65\%$

-
- Odstranění a zmírnění citlivosti na extrémní data
 - Kalkulace průměrné míry dividend
 - Aritmetický průměr
 - Citlivý na výskyt extrémních hodnot
 - Hodnota roste s variabilitou dat
 - Selhává u záporné hodnoty dividendy
 - Možnost použít subjektivních vah pro odlišení významu jednotlivých dividend
 - subjektivní
 - Geometrický průměr
 - doporučován
-

Tabulka 2: Stanovení historické míry růstu - aritmetické a geometrické průměry

Stanovení průměrné míry růstu dividend vypočtené z ročních měr růstu dividend pomocí aritmetického průměru $g_{aritmet.} = 60 + 50 + 41,67 + 29,41 + 4,55 + (-13,04)$ $g_{aritmet.} = 28,765 \%$
Stanovení průměrné míry růstu dividend vypočtené z ročních měr růstu dividend pomocí geometrického průměru $g_{geom} = \sqrt[6]{(1 + 0,6)(1 + 0,5)(1 + 0,4167)(1 + 0,2941)(1 + 0,0455)(1 - 0,1304)}$ $g_{geom} = 25,99\%$
Stanovení průměrné míry růstu dividend vypočtené z ročních měr růstu dividend pomocí váženého aritmetického průměru při úvaze vah 5, 8, 12, 20, 25 a 30 % $g_{arit.vaz.} = 60 \cdot 0,05 + 50 \cdot 0,08 + 41,67 \cdot 0,12 + 29,41 \cdot 0,2 + 4,55 \cdot 0,25 + (-13,04 \cdot 0,3)$ $g_{geom} = 15,1115\%$

Historické normalizované míry růstu dividend

- Vyhlazení krajních hodnot geometrickými průměry
 - Nejčastěji 3 nejbližší a 3 nejvzdálenější platby

Rok	Dividenda	g mezi lety ¹
1994	5 Kč	-
1995	8 Kč	60 %
1996	12 Kč	50 %
1997	17 Kč	41,67 %
1998	22 Kč	29,41 %
1999	23 Kč	4,55 %
2000	20 Kč	-13,04 %

Tabulka 3: Výpočet historické normalizované míry růstu dividend společnosti za 3letou periodu

Prováděné operace	Jednotlivé kroky
Geometrický průměr ze 3 nejbližších a 3 nejbzdálenějších dividend	1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 5 Kč, 8 Kč, 12 Kč, 17 Kč, 22 Kč, 23 Kč, 20 Kč 11, 77353063 Kč 21,63018186 Kč
Míra růstu dividendy vypočtená z vyhlazených dividend jako $\sqrt[3]{\frac{D_M}{D_S}} - 1$	$g_{norm3roky} = 22,48 \%$

Rok	Dividenda	g mezi lety ¹
1994	5 Kč	-
1995	8 Kč	60 %
1996	12 Kč	50 %
1997	17 Kč	41,67 %
1998	22 Kč	29,41 %
1999	23 Kč	4,55 %
2000	20 Kč	-13,04 %

Tabulka 4: Výpočet historické normalizované míry růstu dividend společnosti za 4letou periodu

Prováděné operace	Jednotlivé kroky
Geometrický průměr ze 3 nejbližších a 3 nejvzdálenějších dividend	1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 5 Kč, 8 Kč, 12 Kč, 17 Kč, 22 Kč, 23 Kč, 20 Kč 7, 829735282 Kč 21,63018186 Kč
Míra růstu dividendy vypočtená z vyhlazených dividend jako $\sqrt[3]{\frac{D_M}{D_S}} - 1$	$g_{norm4roky} = 28,92\%$

Lineární model

- Graficky přímka:

$$D_t = a + bt$$

Kde D_t je dividenda vyplacená v roce t , t je časová perioda a a a b jsou regresní koeficienty. Koeficient b , vyjadřuje sklon přímky, představuje míru změny dividendy v uvažovaném časovém období.

- Určuje růst absolutní a není vhodný pro odhad budoucího růstu

Log-lineární model

$$\ln(D_t) = a + bt$$

$$\ln(E_t) = a + bt$$

Kde $\ln(D_t)$ je hodnota přirozeného logaritmu dividendy vyplacené v čase t , $\ln(E_t)$ je přirozený logaritmus zisku vykázaného v roce t , t je časová perioda a a a b jsou regresní koeficienty.

Koeficient b se v log-lineárním modelu stává mírou procentní změny dividendy, popř. zisku za jednotku času. Nejčastější jednotkou času je jeden rok.

Modely časových řad

- Minimálně 40 – 60 vstupních dat
 - Pod 30 dat roste chyba
 - Prognóza $\frac{1}{4}$ letních zisků
 - Vypovídací schopnost klesá s délkou časového období
-

Rok	Dividenda	g mezi lety ¹
1994	5 Kč	-
1995	8 Kč	60 %
1996	12 Kč	50 %
1997	17 Kč	41,67 %
1998	22 Kč	29,41 %
1999	23 Kč	4,55 %
2000	20 Kč	-13,04 %

Tabulka 5: Použití lineárního modelu

$$D_t = a + bt$$

$$D_t = 0 + 3,035714t$$

Na základě historických dat vypočtenou lineární rovnicí není možno použít přímo pro stanovení míry růstu dividend, ale je možné ji použít k predikci budoucích dividendových plateb. Platby pro rok např. 2001 pak lze stanovit takto:

$$D_{2001} = 0 + 3,035714 \cdot 8$$

$$D_{2001} = 24,29 \text{ Kč}$$

Míra růstu dividendy vypočtená z vyhlazených dividend jako

$$\sqrt[3]{\frac{D_M}{D_S}} - 1$$

Rok	Dividenda	g mezi lety ¹
1994	5 Kč	-
1995	8 Kč	60 %
1996	12 Kč	50 %
1997	17 Kč	41,67 %
1998	22 Kč	29,41 %
1999	23 Kč	4,55 %
2000	20 Kč	-13,04 %

Tabulka 6: Použití log-lineárního modelu

$$\ln(D_t) = a + bt$$

$$\ln(D_t) = 1,621735 + 0,245612t$$

$$D_{2001} = e^{1,621735+0,245612 \cdot 8}$$

$$D_{2001} = 36,11 \text{ Kč}$$

Problém

- Ztíženo pokud zisk dosáhl negativní hodnoty

$$\text{procentnizmena} = \frac{E_t - E_{t-1}}{E_{t-1}} \cdot 100$$

- Pokud je ovšem E_{t-1} záporný výpočet je nesmyslný
- Obdobně u log-lineárních modelů
- Řešení:
 - Lineární regresní model
 - Model R.D. Arnotta

Lineární regresní model

■ Míra růstu zisku

$$r = \frac{b}{r_p}$$

Kde r je míra růstu zisku, r_p je průměrný zisk za období regrese a předpokládá se, že tato hodnota je kladná.

Model R.D. Arnotta

- Ošetření výskytu záporné hodnoty

$$pzz = \frac{E_t - E_{t-1}}{\max(E_t, E_{t-1})} \cdot 100$$

Kde pzz je procentní změna zisku a E_t a E_{t-1} představují zisky v období t a $t - 1$.

Tabulka 7: Praktická aplikace výpočtu míry růstu zisku a procentní změny v zisku

Pořadí roku	Zisk na akcii	Míra růstu zisku z roku na rok	Míra růstu zisku podle Arnotta
1.	3,3	-	-
2.	6,1	84,85 %	45,90 %
3.	7,2	18,03 %	15,28 %
4.	9,7	34,72 %	25,77 %
5.	-1,5	-115,46 %	-115,46 %
6.	5,7	-	126,32 %
7.	8,8	54,39 %	35,28 %

Výpočet míry růstu pomocí koeficientu b z lineárního modelu

■ Funkce

- Lineární regrese - hodnota zisku
- Intercept – pořadí let a hodnota zisku

$$E_t = 4,614286 + 0,25t$$

Hodnotu koeficientu b ($b = 0,25$) a hodnotu průměrného zisku ($E_{prum} = 5,61$) Kč je nutné dále dosadit do vzorce:

$$g = \frac{0,25}{5,61} = 4,46\%$$

Výpočet míry růstu zisku podle Arnotta

- Výpočet na bázi aritmetického průměru

Tabulka 7: Praktická aplikace výpočtu míry růstu zisku a procentní změny v zisku

Pořadí roku	Zisk na akcii	Míra růstu zisku z roku na rok	Míra růstu zisku podle Arnotta
1.	3,3	-	-
2.	6,1	84,85 %	45,90 %
3.	7,2	18,03 %	15,28 %
4.	9,7	34,72 %	25,77 %
5.	-1,5	-115,46 %	-115,46 %
6.	5,7	-	126,32 %
7.	8,8	54,39 %	35,28 %

Faktory ovlivňující použitelnost daných postupů

- Variabilita měř růstu

- $$\sigma_g = \sqrt{\frac{\sum_{t=1}^n (g_t - g_A)^2}{n - 1}}$$

- Cyklický vývoj ekonomiky

- CAR kumulativní abnormální výnos (Aharony, Swary)
- -4,61 % vs. +1,04 %
 - Insider informace

- Změny důležitých firemních, odvětvových a globálních faktorů
- Zdroj růstu zisku

Míra růstu dividend, příp. zisku odhadovaná analytiky

- Odhady analytiků jsou schopny předčit matematické modely opírající se o minulá data
 - Viz veličina průměrné relativní absolutní chyby
 - Rozdíl mezi skutečnými zisky a zisky prognózovanými
-

Tabulka 8: Praktická aplikace výpočtu míry růstu zisku a procentní změny v zisku

Studie	Skupina analytiků	Průměrná relativní absolutní chyba Předpovědi analytiků	Průměrná relativní absolutní chyba Předpovědi na bázi modelů časových řad
Collins a Hopwood	Value Line 1970 - 72	31,7 %	34,1 %
Brown a Rozeff	Value Line 1970 - 72	28,4 %	32,2 %
Fried a Givoly	Earnings Forecaster 1969 - 79	16,4 %	19,8 %

-
- Sezónní zvláštnost
 - Duben – srpen model časové řady
 - Zbytek roku analytici
 - Dlouhodobé analýzy analytiků jsou méně úspěšné
-

-
- Aktuální firemní informace
 - Aktuální makroekonomické informace
 - Aktuální informace o pozici a záměrech konkurence
 - Soukromé informace o firmě, insider informace
 - Atraktivnost akcie a firmy
-

Míra růstu dividendy, popř. zisku odvozená z firemních finančních ukazatelů

- Udržovací růstový model

- Konstantní:

- p dividendový výplatní poměr

- b podíl zadrženého zisku

$$g_D = \frac{D_{t+1} - D_t}{D_t} = g_E = \frac{E_{t+1} - E_t}{E_t}$$

- Míra růstu dividend a míra růstu zisku

- Čistý zisk společnosti je pak možno vyjádřit

takto: $E_{t+1} = ROE_t \cdot EQ_t = ROE_t \cdot BV_t$

$$E_{t-1} = ROE_{t-1} \cdot EQ_{t-1} = ROE_{t-1} \cdot BV_{t-1}$$

- Míra růstu zisku pak je:

$$g = \frac{ROE_t \cdot BV_t - ROE_{t-1} \cdot BV_{t-1}}{ROE_{t-1} \cdot BV_{t-1}}$$

- Pokud $ROE_t = ROE_{t-1}$

$$g = \frac{ROE(BV_t - BV_{t-1})}{ROE \cdot BV_{t-1}} = \frac{BV_t - BV_{t-1}}{BV_{t-1}}$$

Kladná změna v účetní hodnotě firmy mezi t a $t - 1$ je zjednodušeně dána touto částí čistého zisku, který je zadržen na úrovni společnosti. Přitom čistý zisk je vyprodukován účetní hodnotou (vlastním kapitálem) společnosti a zadrženým ziskem z předchozího období zhodnocenými prostřednictvím ROE v daném roce. Matematicky:

$$E_{t+1} = (BV_{t-1} + b \cdot E_t) \cdot ROE = BV_t \cdot ROE$$

$$g = \frac{BV_t - BV_{t-1}}{BV_{t-1}} = \frac{b \cdot E_t}{BV_{t-1}}$$

Kde b je podíl zadrženého zisku na úrovni společnosti na celkovém čistém zisku, ostatní údaje jsou shodné jako v předchozím případě.

-
- Vzhledem, že podíl čistého zisku a účetní hodnoty odpovídá ROE

$$g = \frac{b \cdot E_t}{BV_{t-1}} = b \cdot ROE$$

- A pokud se vlastní kapitál nemění, pak

$$g = b \cdot ROE = (1 - p) \cdot ROE$$

Kde p je dividendový výplatní poměr, neboli podíl čistého zisku vyplaceného ve formě dividend.

Vliv změny zadluženosti na míru růstu

- Výše rentability vlastního kapitálu je přímo ovlivněna ukazatelem rentability aktiv
 - Poměr zisku po zdanění, ale před placením úroků a hodnota aktiv společnosti
 - Na vztahu rentability aktiv a úrokové míře placené z cizích zdrojů po zdanění záleží
 - Zda s růstem zadlužení dojde k růstu rentability vlastního kapitálu a poté i míry růstu dividend, popř. zisku či naopak k poklesu obou veličin
-

-
- Vztah mezi rentabilitou aktiv, i a rentabilitou vlastního kapitálu, lze zapsat:

$$ROE = ROA + \frac{L}{EQ} [ROA - i(1 - t)]$$

Kde L představuje účetní hodnotu cizích zdrojů.

- Růstový model je pak ve tvaru

$$g = b \cdot ROE = b \cdot \left(ROA + \frac{L}{EQ} [ROA - i(1 - t)] \right)$$

-
- Pokud $ROA > i$, pak \uparrow cizích zdrojů $\rightarrow \uparrow$ ROE
 $\rightarrow \uparrow$ dividend
 - Pokud $ROA > i(1-t)$ \rightarrow míra znehodnocení aktiv $>$ než náklady na cizí zdroje
 - Přebytek ROA nad $i(1-t)$ tak přispívá k růstu ROE a zisku společnosti.
 - Pokud $ROA < i(1-t)$ $\rightarrow \downarrow$ ROE $\rightarrow \downarrow$ g
 - Společnost není schopná zhodnotit svůj majetek ani tak, aby pokryla náklady z cizích zdrojů
-

Vliv změny v dividendové politice na míru růstu

- Výše ukazatele rentability vlastního kapitálu je přímo ovlivňována ukazatelem rentability aktiv, tj. poměr zisku po zdanění, ale před placením úroků s účetní hodnotou aktiv společnosti.
- Na vztahu rentability aktiv a úrokové míře z cizích zdrojů po zdanění záleží, jak se projeví míra zadlužení na rentabilitě vlastního kapitálu a poté i na míře růstu dividend, resp. zisku.

$$\frac{\delta g}{\delta p} = \left(ROA + \frac{L}{EQ} [ROA - i(1 - t)] \right)$$

- Ze vzorce plyne, že s poklesem dividendového výplatního poměru p dojde k růstu veličiny b a za určitých podmínek i k růstu vnitřní hodnoty akcie
 - V případě nízkého p není vliv na vnitřní hodnotu jednoznačný
 - Vysoká míra růstu dividend
-

Vliv ziskové marže a obrátek aktiv na míru růstu

■ Rozklad ROA

- Zisková marže před placenými úroky a ukazatel obrátky aktiv

$$ROA = \text{preinterest}PM \cdot ATO = \frac{EBIT(1-t)}{S} \cdot \frac{S}{A} = \frac{EBIT(1-t)}{(A)}$$

Kde ATO představovat obrátku aktiv, $EBIT$ zisk před zdaněním a úroky, S tržby a A celková aktiva společnosti.

- Trade-off výměna mezi ziskovou marží a obrátkou aktiv
- Rostoucí zisková marže redukuje obrátky aktiv a naopak
- Konečný dopad do ROA závisí na poptávce po výrobcích dané firmy

Dividendové diskontní modely

Predikce dividend

- Z předchozího výkladu
 - Lineární model
 - Log – lineární model
- Model F. Fama, H. Babiak, E.F. Fama
 - Vztah mezi pohybem dividend a zisku firmy
 - Cílový výplatní dividendový poměr p
 - Dlouhodobě stabilní
 - Pokud dlouhodobě roste zisk firmy nebo setrvává na stabilní úrovni, není zde důvod ke snižování dividend
 - Model pracuje s dvěma veličinami
 - Dividendový výplatní poměr p
 - Oznámený zisk E_t

Predikce dividend

- Pokud je E_t odpovídá zisku očekávanému manažery, pak je dividenda odvozena od konstantního dividendového vplatního poměru

$$D_{tc} = p \cdot E_t$$

- Matematicky pak lze rozdíl mezi cílovou dividendou v roce t a skutečnou dividendou v roce $t-1$ vyjádřit

$$D_t - D_{t-1} = p \cdot E_t - D_{t-1}$$

Predikce dividend

- Pokud si firma přeje změnu dividendy o

$$D_{tc} - D_{t-1}$$

- V realitě se jí často povede pouze změna o určitý zlomek této zamýšlené hodnoty
- Matematicky pak lze skutečnou změnu v dividendách mezi obdobími zapsat:

$$D_t - D_{t-1} = j \cdot (D_{tc} - D_{t-1})$$

Kde j je rychlostní přizpůsobovací koeficient, který zohledňuje rychlost a rozsah přizpůsobení se změně v dividendách.

Predikce dividend

- Konečná podoba modelu pro predikci dividend pak je:

$$D_t = j \cdot p \cdot E_t + (1 - j)D_{t-1}$$

- Resp.

$$D_t = D_{t-1} + j \cdot (p \cdot E_t - D_{t-1})$$

Kde D_t představuje skutečnou dividendu, která bude vyplacena v čase t , t představuje běžné období (rok), D_{t-1} jsou dividendy vyplacené v minulém období (roce) a j je rychlostní přizpůsobovací koeficient.

Predikce dividend

- Rychlostní přizpůsobovací koeficient se pohybuje v intervalu 0 až 1
 - $j=1$ okamžité přizpůsobení běžné dividendy cílové změně v dividendách.
 - Okamžité přizpůsobení však v reálném světě nelze očekávat
 - Skutečný zisk se téměř vždy odlišuje od zisku očekávaného
 - Hodnota koeficientu j je vždy menší než 1
-

Predikce dividend

- Přepsáním vzorce získáme jeho hlavní determinanty

$$D_t - D_{t-1} = j \cdot p \cdot E_t - j \cdot D_{t-1}$$

- Výše běžného zisku E_t

- $\uparrow E_t \rightarrow \uparrow D_t - D_{t-1}$

- Hodnota dividend vyplacených v předchozím období $t-1$

- $\uparrow D_{t-1} \rightarrow \downarrow D_t - D_{t-1}$

Predikce dividend

- Koeficient j má pro predikci skutečné dividendy zásadní význam
 - Regresní analýza minulých dat (42 % pohybů v dividendách)
 - Výplatní poměr $b = 59,1$ % a $j = 26,9$ % z cílové změny v dividendách
-

Koeficient j	Koeficient j	Dividendový výplatní poměr p	Dividendový výplatní poměr p	Úspěšnost modelu jako % pohybů D vysvětlených modelem	Úspěšnost modelu jako % pohybů D vysvětlených modelem
% firem se vzorku s nejmenší hodnotou	Hodnota j	% firem se vzorku s nejmenší hodnotou	Hodnota p	% firem se vzorku s nejmenší hodnotou	% pohybů D vysvětlovaných modelem
10	0,104	10	0,401	10	11
30	0,182	30	0,525	30	32
50	0,251	50	0,584	50	42
70	0,339	70	0,660	70	54
90	0,470	90	0,779	90	72
Průměr	0,269	Průměr	0,591	Průměr	42

Požadovaná výnosová míra

- Vstupní údaj pro všechny ohodnocovací modely, které respektují časovou hodnotu peněz
 - Převod budoucích peněžních prostředků na jejich současnou hodnotu
 - Zohledňuje tak náklady obětovaná příležitosti, inflaci, úroveň rizika a likviditu
 - Přesnost a adekvátnost požadované výnosové míry pak generuje přesnost a adekvátnost vypočtené vnitřní hodnoty akcie.
-

Požadovaná výnosová míra

- Základní metody pro stanovení požadované výnosové míry
 - CAPM
 - APT
 - DDM

APT model

- Arbitrage Pricing Theory
 - Stejně jako CAPM model
 - Stanovení požadované výnosové míry akcie za účelem jejího ohodnocení
 - Nepracuje s rizikem a výnosem tržního portfolia, čímž předchází některým problémům
 - Rovnováha na trhu je definována arbitrážními procesy
 - Jedná se o faktorový model, kdy výnos aktiva stanovuje jako funkci několika faktorů, které determinují jeho výši.
 - U každého faktoru je nutné posoudit riziko s ním spojené a následně stanovit rizikovou prémii
-

APT model

- Model se opírá o
 - Pozitivní vztah mezi rizikem a výnosem
 - Existenci rizikově averzních investorů
 - Nesystematické riziko lze eliminovat diverzifikací
-

Pořadí předpokladu	Předpoklady modelu APT, které jsou shodné s předpoklady modelu CAPM
1. 2. 3. 4.	Investoři mají homogenní očekávání Platí pozitivní lineární vztah mezi výnosem a rizikem Investoři jsou rizikově averzní Trhy jsou perfektní, a proto transakční náklady nejsou relevantní
Pořadí předpokladu	Předpoklady, které model APT na rozdíl od modelu CAPM neuvažuje
1. 2. 3. 4.	Investoři uvažují jednotný investiční horizont Nejsou placeny žádné daně Investoři si můžou volně půjčovat a zapůjčovat za bezrizikovou výnosovou míru Investoři činí rozhodnutí týkající se sestavování portfolia s ohledem na jeho průměrný výnos s rozptýl výnosu
Pořadí předpokladu	Dodatečné předpoklady modelu APT
1. 2.	Výnos cenného papíru je determinován několika faktory, jejichž vliv lze vyjádřit matematicky Platí zákon jedné ceny, který říká, že v daném čase by se totéž zboží mělo prodávat také za stejnou cenu. Pokud tomu tak není, rovnováhy lze dosáhnout pomocí arbitrážních aktivit

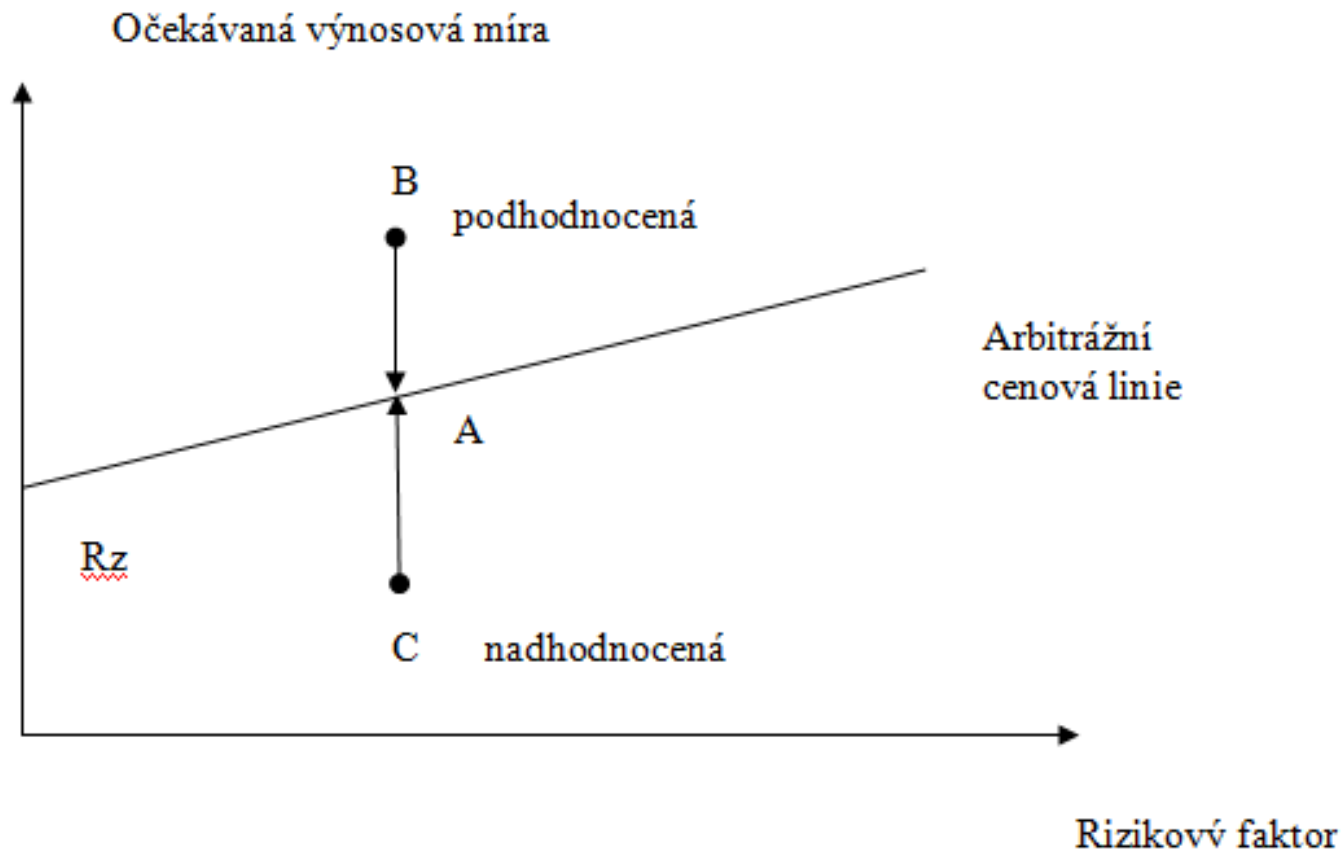
Jednofaktorový APT model

- Pokud je uvažován dopad pouze jednoho faktoru na výnos z aktiva, pak

$$E(r_i) = R_Z + b_{i1}[E(r_{F1}) - R_Z] = R_Z + b_{i1} \lambda_{i1}$$

Jednofaktorový APT model

Jednofaktorový APT model

- Aktivita na linii
 - Výnosová míra úměrná podstupovanému riziku
- Aktivita nad linií
 - Vyšší výnosová míra než odpovídá podstupovanému riziku
- Aktivita pod linií
 - Nižší výnosová míra než odpovídá podstupovanému riziku
- Arbitrážními aktivitami bude na trhu obnovena rovnováha, arbitráž spočívá v nákupu aktiva B a prodeji, resp. krátkém prodeji aktiva C

Multifaktorová verze modelu APT

$$E(r_i) = R_Z + b_{i1}\lambda_{i1} + b_{i2}\lambda_{i2} + b_{i3}\lambda_{i3} + \dots + b_{in}\lambda_{in}$$

Kde $E(r_i)$ je očekávaná výnosová míra, popř. požadovaná výnosová míra z aktiva i , b_{i1} je citlivost výnosové míry z aktiva i na 1. uvažovaný faktor, λ_{i1} je riziková prémie za působení faktoru 1, b_{i2} je citlivost výnosové míry z aktiva i na 2. uvažovaný faktor, λ_{i2} je riziková prémie za působení faktoru 2, b_{i3} je citlivost výnosové míry z aktiva i na 3. uvažovaný faktor, λ_{i3} je riziková prémie za působení faktoru 3 a b_{in} je citlivost výnosové míry z aktiva i na n -tý uvažovaný faktor, λ_{in} je riziková prémie za působení n -tého faktoru.

Multifaktorová verze modelu APT

- Problémem zůstává určit, hlavní determinanty výnosové míry aktiv
 - Studie Chen, Roll a Ross
 - 5 systematických faktorů
 - Změna v průmyslové produkci
 - Změna v rizikové prémii
 - Měřená jako: výnos z dlouhodobých vládních dluhopisů a dlouhodobých korporátních dluhopisů stupně Baa a nižšího
 - Změna v termínové prémii
 - Měřená jako rozdíl mezi výnosem z krátkodobých a dlouhodobých dluhopisů
 - Změna v očekávané inflaci
 - Změna v neočekávané inflaci
-

Model APT

- Problémy modelu APT
 - Kolísavost koeficientů citlivosti na jednotlivé faktory
 - Stanovení výše bezrizikové prémie
 - Stále se měnící počet a druh faktorů
 - APT model nepřekonal oblibu modelu CAPM
-

Dividendový diskontní model

- Požadovaná výnosová míra stabilní firmy
 - Gordonův model neboli jednostupňový diskontní model s konstantním růstem

$$k = \frac{D_1}{P_0} + g$$

- Rozhodující význam má charakter veličiny P_0
 - Aktuální kurz akcie, výsledná výnosová míra má charakter skutečné výnosové míry, kterou investoři vyžadují z dané akcie
 - Odchyluje se od požadované teoretické výnosové míry odvozené z modelu CAPM
 - Slouží k posouzení zda je akcie nad -, pod – nebo správně oceněná
 - Běžná vnitřní hodnota akcie, správná cena (z CAPM, APT), v tomto případě má požadovaná výnosová míra charakter teoretické rovnovážné výnosové míry

Dividendový diskontní model

- Model lze využít pouze pro stabilní firmy s konstantní a průměrnou mírou růstu dividend
 - Shodná nebo nižší než růst ekonomiky
- Pro rychle rostoucí firmu s dynamickým růstem dividendy, který se ale postupně vyčerpává je vhodné použít DDM
 - Např. H-model

$$k = \frac{D_0}{P_0} [(1 + g_n) + H(g_a - g_n)] + g_n$$

Dividendové diskontní modely

■ Předpoklad

- Správná cena akcie neboli její vnitřní cena je dána součtem současných hodnot veškerých budoucích příjmů, které majitel z tohoto instrumentu obdrží
 - Veškeré kurzotvorné faktory jsou obsaženy v budoucích příjmech z akcie
 - Dividendy nebo prodejní cena
 - Míře růstu dividend nebo v požadované výnosové míře
-

Dividendové diskontní modely

- Časová hodnota peněz je respektována prostřednictvím veličiny požadovaná výnosová míra
 - Budoucí příjmy mohou nabývat podoby
 - Dividend
 - Prodejní cena akcie
 - S dividendou operují diskontní modely vždy
 - Vhodné je používat míru růstu dividend než absolutní veličinu
-

Model s konečnou držbou

- Peněžní příjem v podobě prodejní ceny je přímo uvažován pouze v menšinové skupině dividendových diskontních modelů
 - Předpokládají brzký prodej akcie
 - Přesný odhad prodejní ceny není pro střední a dlouhé období prakticky proveditelný
 - Pro období držby 1 – 2 roky (výjimečně 3 roky)
-

Modely s nekonečnou dobou držby

- Pro akcie u kterých se v současné době neuvažuje o jejich prodeji
 - Případně ej předpokládána doba držby dlouhá
 - Vnitřní hodnota je představována současnou hodnotou veškerých dividendových plateb
 - Odráží správnou cenu akcie z dlouhodobého hlediska, ale nejsou schopny zachytit krátkodobé odchylky skutečné ceny od její vnitřní hodnoty
-

-
- Oba modely konstruovány tak, že jsou schopny za určitých podmínek dojít ke stejným závěrům
 - Skutečný kurz = vnitřní hodnoty akcie
 - Nebo se nepatrně odchyluje
-

- Akcie, která bude držena následující 2 roky. Na trhu s určitým stupněm efektivnosti.
- Aktuální hodnotu akcie určíme podle vztahu:

$$V_0 = \frac{D_1}{1+k} + \frac{D_2}{(1+k)^2} + \frac{P_2}{(1+k)^2}$$

- Pokud se ovšem aktuální kurz příliš neodchyluje od vnitřní hodnoty a za předpokladu, že tato situace bude zachována i v budoucnu, pak lze P_2 substituovat vnitřní hodnotou akcie V_2

-
- V_2 lze zapsat různým způsobem:
 - S konečnou dobou držby

$$V_2 = \frac{D_3}{1+k} + \frac{P_3}{1+k}$$

- S nekonečnou dobou držby

$$V_2 = \sum_{n=3}^N \frac{D_n}{(1+k)^{n-2}}$$

- Dosazením do původního vzorce dostaneme:

$$V_0 = \frac{D_1}{1+k} + \frac{D_2}{(1+k)^2} + \frac{D_3}{(1+k)^3} + \frac{P_3}{(1+k)^3}$$

- Resp.

$$V_0 = \sum_{n=1}^n \frac{D_n}{(1+k)^n}$$

-
- Kdy z dividendového diskontního modelu s konečnou drůbou vznikl
 - DDM s konečnou drůbou, ale také
 - DDM s nekonečnou drůbou

 - Pokud se dividendy sobě rovnají, pak je možno celý vzorec zjednoduřit
 - Součet geometrické řady
 - Ohodnocení prioritních akcií

$$V_0 = \frac{D}{k}$$

Jednostupňové dividendové diskontní modely

- Konstantní
 - Míra růstu dividendy
- Konečný model

$$V_0 = \sum_{n=1}^N \frac{D_0(1+g)^n}{(1+k)^n} + \frac{P_N}{(1+k)^N}$$

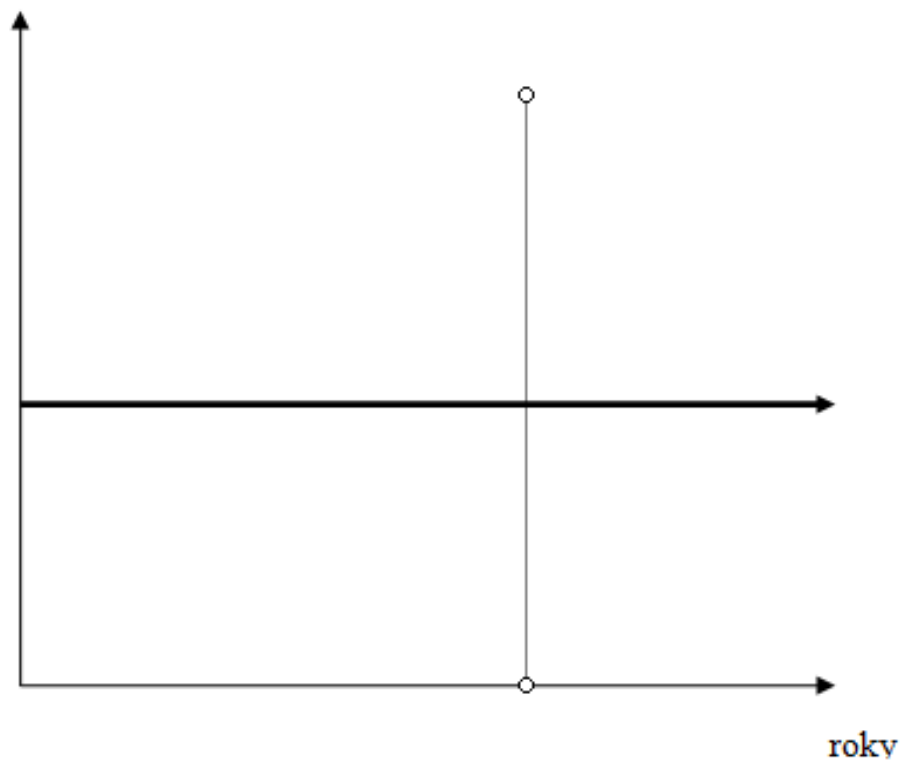
to modelu je omezena

na 1- 3 roky

- Růstem období držby klesá přesnost

Jednostupňové dividendové diskontní modely

Míra růstu
dividendy

Jednostupňové dividendové diskontní modely

- Nekonečný model tzv. Gordonův model
 - Omezenost modelu silnými předpoklady
 - Akcie v indexu
 - Konstantní
 - Míra růstu dividend
 - Požadovaná výnosová míra
 - Vstupní požadavek na výchozí dividendovou platbu
 - Skutečná nebo očekávaná dividenda
-

Jednostupňové dividendové diskontní modely

- Matematický zápis $D_n = D_0(1 + g)^n$
- Výpočet vnitřní hodnoty akcie prostřednictvím DDM s nekonečnou dobou držby

$$V_0 = \frac{D_0(1 + g)}{1 + k} + \frac{D_0(1 + g)^2}{(1 + k)^2} + \frac{D_0(1 + g)^3}{(1 + k)^3} + \dots + \frac{D_0(1 + g)^N}{(1 + k)^N}$$

- Resp. součet nekonečné geometrické řady

$$V_0 = \frac{D_1}{k - g} = \frac{D_0(1 + g)}{k - g}$$

Předpoklady Gordonova modelu

- Veličina požadované výnosové míry $>$ než veličina míry růstu dividend
 - Dividendy se mění kontinuálně stále stejným tempem, které je vyjádřitelné prostřednictvím míry růstu dividend
 - Požadovaná výnosová míra je konstantní
 - Nekonečná doba držby akcie
 - Informace o běžné dividendě nebo o očekávané dividendě
-

Omezení Gordonova modelu

- **Není použitelný pro ohodnocení akcií nadprůměrně růstových společností**
- **Citlivý na vstupní data**

Citlivost Gordonova modelu na vstupní data

Tabulka 3: Reakce vnitřní hodnoty akcie na růst míry růstu dividend

D	g	k	V_0	P_0	Doporučení	Změna V_0
100	6,0 %	10 %	2.650 Kč	2.800 Kč	Prodej	
100	6,5 %	10 %	3.042,7 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 392,9 Kč
100	7,0 %	10 %	3.566,7 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 523,8 Kč
100	7,5 %	10 %	4.300 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 733,3 Kč
100	8,0 %	10 %	5.400 Kč	2.800 Kč	Nákup	+1.100,0 Kč
100	8,5 %	10 %	7.233,3 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 1.833,3 Kč
100	9,0 %	10 %	10.900,0 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 3.666,7 Kč

Tabulka 4: Reakce vnitřní hodnoty akcie na pokles míry růstu dividend

D	g	k	V_0	P_0	Doporučení	Změna V_0
100	6,0 %	10 %	2.650 Kč	2.800 Kč	Prodej	
100	5,5 %	10 %	2.333,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 316,7 Kč
100	5,0 %	10 %	2.100,0 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 233,3 Kč
100	4,5 %	10 %	1.900,0 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 200,0 Kč
100	4,0 %	10 %	1.733,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 166,7 Kč
100	3,5 %	10 %	1.592,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 141,0 Kč
100	3,0 %	10 %	1.471,4 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 120,9 Kč

Citlivost Gordonova modelu na vstupní data

Tabulka 5: Reakce vnitřní hodnoty akcie na růst požadované výnosové míry

D	g	k	V_0	P_0	Doporučení	Změna V_0
100	6,0 %	10,0 %	2.650 Kč	2.800 Kč	Prodej	
100	6,0 %	10,5 %	2.355,6 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 294,4 Kč
100	6,0 %	11,0 %	2.120,0 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 235,6 Kč
100	6,0 %	11,5 %	1.927,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 192,7 Kč
100	6,0 %	12,0 %	1.766,7 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 160,6 Kč
100	6,0 %	12,5 %	1.630,8 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 135,9 Kč
100	6,0 %	13,0 %	1.514,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 116,5 Kč
100	6,0 %	13,5 %	1.413,3 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 101,0 Kč
100	6,0 %	14,0 %	1.325,0 Kč	2.800 Kč	Prodej	- 88,3 Kč

Tabulka 6: Reakce vnitřní hodnoty akcie na pokles požadované výnosové míry

D	g	k	V_0	P_0	Doporučení	Změna V_0
100	6,0 %	10,0 %	2.650 Kč	2.800 Kč	Prodej	
100	6,0 %	9,5 %	3.028,6 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 378,6 Kč
100	6,0 %	9,0 %	3.533,3 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 504,7 Kč
100	6,0 %	8,5 %	4.240,0 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 706,7 Kč
100	6,0 %	8,0 %	5.300,0 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 1.060,0 Kč
100	6,0 %	7,5 %	7.066,7 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 1.766,7 Kč
100	6,0 %	7,0 %	10.600,0 Kč	2.800 Kč	Nákup	+ 3.533,3 Kč

Vícestupňové dividendové diskontní modely

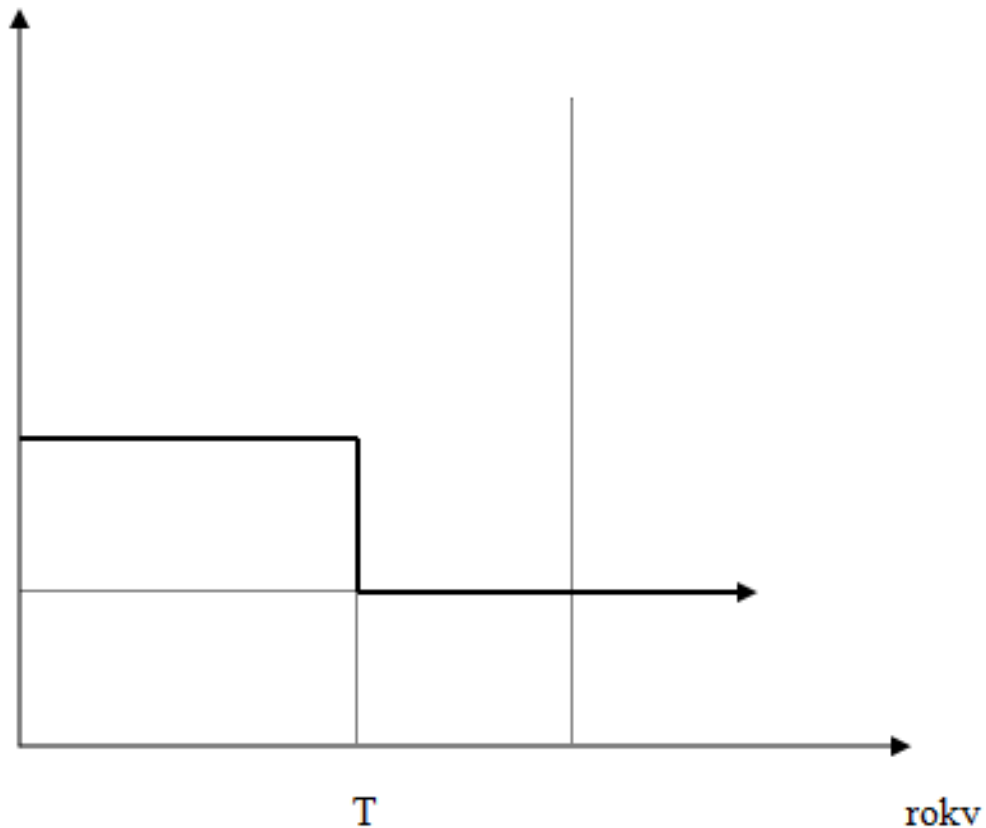
- V případě použití dvou nebo více různých měr růstu dividend
 - Dvoustupňové a třístupňové modely
 - Základní členění
 - Skokové modely
 - Specifické modely
-

Skokové víceetapňové dividendové modely

- Typická strmá změna mezi dividendovými mírami
 - Rychlá a dojde k ní okamžitě

Skokové víceetapňové dividendové modely

Míra růstu dividendy

Dvoustupňový model

- Dělí držbu akcie na dvě fáze podle míry růstu dividend
 - Vyšší nadprůměrná míra růstu dividend v první fázi – po konečnou dobu
 - Normální průměrná míra růstu dividend v druhé fázi – po konečnou i po nekonečnou dobu (Gordonův model)
- Normální míra růstu dividend je odvozena z historie firmy nebo odvětví
 - 4 – 5 %

Dvoustupňový DDM model konečný

$$V_0 = \sum_{t=1}^T \frac{D_0(1+g_1)^t}{(1+k)^t} + \sum_{n=T+1}^N \frac{D_0(1+g_1)^T(1+g_2)^{n-T}}{(1+k)^n} + \frac{P_N}{(1+k)^N}$$

Dvoustupňový DDM model nekonečný

$$V_0 = \sum_{t=1}^T \frac{D_0(1+g_1)^t}{(1+k)^t} + \frac{D_0(1+g_1)^T(1+g_2)}{(1+k)^T(k-g_2)}$$

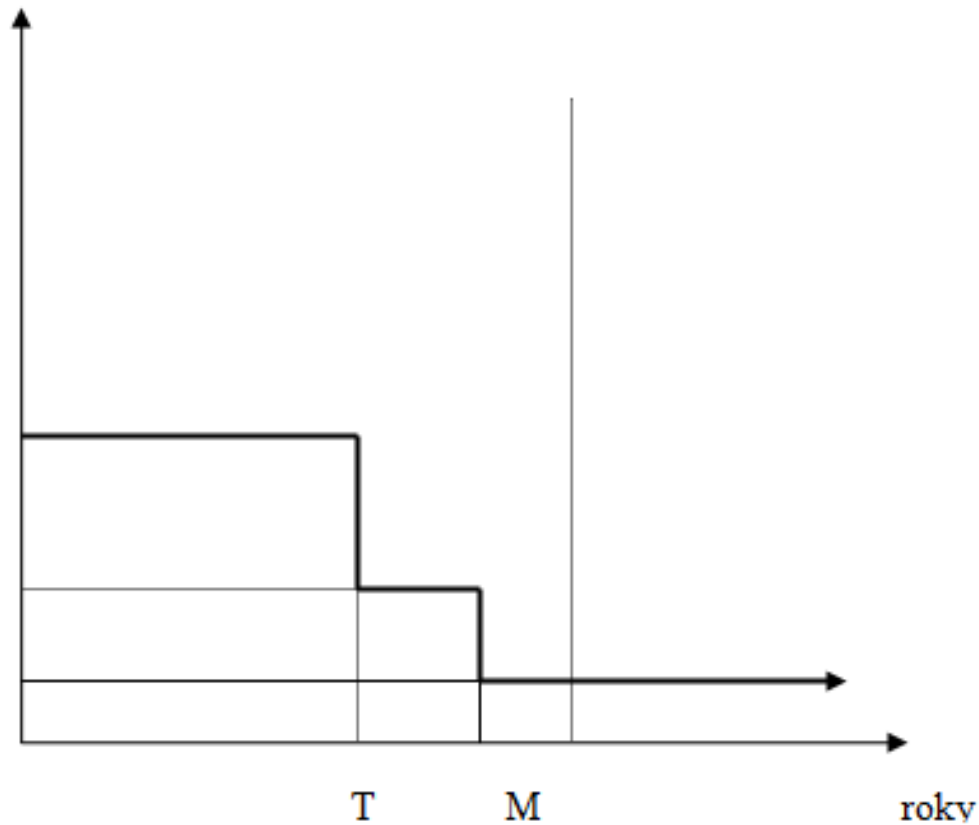
Třístupňový skokový DDM model

- Tři míry růstu dividend
 - Růstová fáze
 - Přechodná fáze
 - Závěrečná fáze

Třístupňový skokový DDM model

Míra růstu
dividendy

DDM model s nekonečnou dobou držby

$$V_0 = \sum_{t=1}^T \frac{D_0(1+g_1)^t}{(1+k)^t} + \sum_{m=T+1}^M \frac{D_0(1+g_1)^T(1+g_2)^{m-T}}{(1+k)^m} + \frac{D_0(1+g_1)^T(1+g_2)^{M-T}(1+g_3)}{(1+k)^M(k-g_3)}$$

DDM model s konečnou dobou držby

$$V_0 = \sum_{t=1}^T \frac{D_0(1+g_1)^t}{(1+k)^t} + \sum_{m=T+1}^M \frac{D_0(1+g_1)^t(1+g_2)^{m-T}}{(1+k)^m} + \sum_{n=M+1}^n \frac{D_0(1+g_1)^t(1+g_2)^{M-T}(1+g_3)^{n-M}}{(1+k)^n} + \frac{P_N}{(1+k)^N}$$

Pozitiva vícestupňových DDM modelů

- Operují s proměnlivými veličinami míry růstu
 - Nevylučuje použití proměnlivé veličiny výnosové míry
 - Možno použít i v situaci, kdy společnost krátkodobě nevyplácí dividendu
 - Umožňuje zahrnout i krátkodobé rozpory mezi vnitřní hodnotou a aktuálním kurzem akcie
 - Realističtější metoda než modely s nulovým růstem nebo jednostupňový model
-

Negativa vícestupňových DDM modelů

- Stanovení délek jednotlivých fází
 - Citlivost na vstupní údaje
 - Nestanovují skutečnou teoretickou výnosovou míru
 - Některé modely nejsou schopny zohlednit kapitálový zisk
 - Roste komplikovanost výpočtu s růstem fází a let
 - U modelů s nekonečnou držbou nelze zohlednit nevyplácení dividendy v určitých letech
-

Specifické dividendové diskontní modely
Metody založené na ukazateli P/E ratio

Specifické dividendové diskontní modely

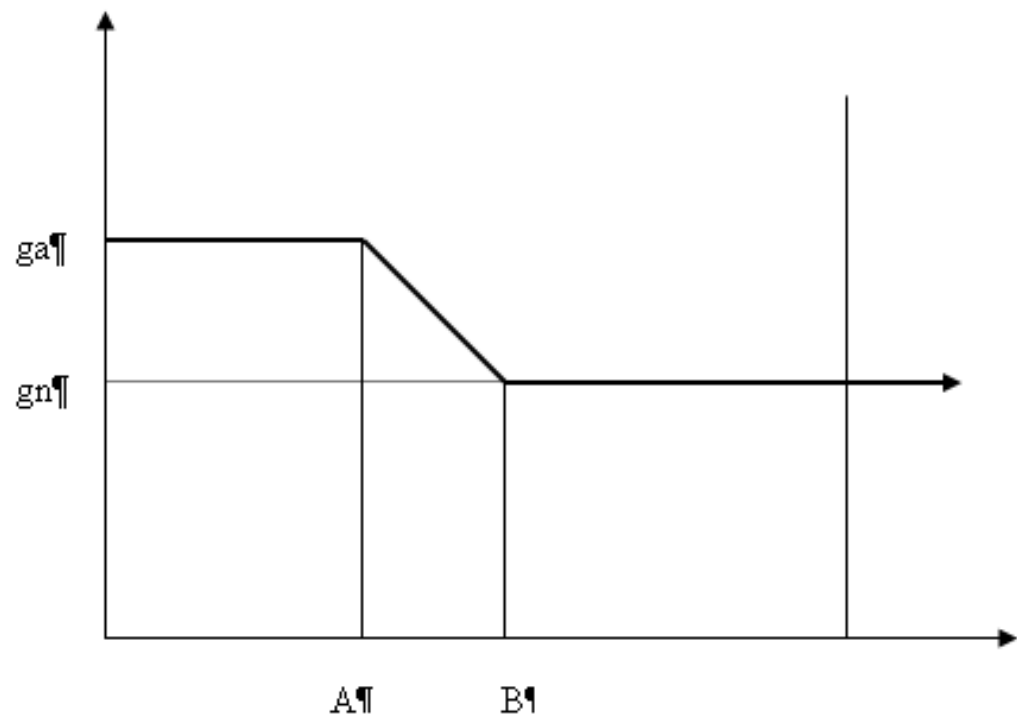
- Omítají nereálnou skokovou změnu mezi jednotlivými fázemi
- Zavádějí lineární změnu dividendy
 - Třístupňový lineární DDM
 - H-model

Třístupňový lineární DDM

- Nicholas Molodovsky – 1965
- Držba akcie rozdělena na 3 fáze
 - Růstová – g_a , počet období A
 - Přejídná – pokles g až k hodnotě g_n lineárně od období $A+1$ do období B
 - Konečná – g_n
- Míra růstu dividend ve druhé fázi je proměnlivá

$$g_t = g_a - (g_a - g_n) \frac{t - A}{B - A}$$

-
- Uvedený zlomek informuje o pozici v 2.fázi
 - Výraz v závorce informuje o kolik g_a převyšuje g_n .
-

Ilustrativní příklad

- $g_a = 12\%$
- $G_n = 6\%$
- Růstová a přechodná fáze byly odhadnuty na 3 roky, obě fáze tedy trvají 6 let
- $B = 6$ let
- Jaká bude míra růstu dividend v prvním roce přechodné fáze?

Řešení

- Nacházíme se ve 4. roce držby akcie
 - $t = 4$
- $$\frac{t-A}{B-A}$$
- Dostaneme polohu ve 2. fázi tj. $1/3$
 - Ve 4. roce se nacházíme v $1/3$ přechodné fáze
 - Tj. pokles míry dividendy oproti g_a odpovídá $1/3$

$$(g_a - g_n) = 1/3 \text{ z } (12-6) = 2 \%$$

- $g_4 = 10$
 - $g_5 = 8$
 - $g_6 = 6 \rightarrow g_n$
-
- Vnitřní hodnotu akcie na bázi 3stupňového lineárního DDM

$$V_0 = \sum_{t=1}^A \frac{D_0(1 + g_a)^t}{(1 + k)^t} + \sum_{t=A+1}^B \frac{D_{t-1}(1 + g_t)}{(1 + k)^t} + \frac{D_B(1 + g_n)}{(1 + k)^B(k - g_n)}$$

Pozitiva modelu

- Požadavek na vstupní data snížen na 5
 $(g_a, g_n, A, B$ a $k)$
 - Není nutné odhadovat výši dividendy v přechodné fázi odvodí se od g_a a g_n
 - Model stále citlivý na vstupní data
 - Snížení odhadů znamená zpřesnění
- Odstraňuje nereálný požadavek na perpetuitní růst/pokles dividend
- Kalkulace společností u kterých v 1. nebo 2. fázi nedojde k výplatě dividend
- Je schopen operovat s proměnlivou veličinou k
 - Umožňuje změnu na úrovni rizika, likvidity, kapitálové struktury, atd.

Omezení modelu

- Rostoucí matematická náročnost výpočtu k
- Pokud obsahuje přechodná fáze více let je výpočet jednotlivých mír růstu dividend zdlouhavý
- Citlivost na vstupní data
 - Zkreslení výpočtu VH, špatné investiční rozhodnutí
- Třetí fáze modelu je nekonečná
 - Krátké a velmi krátké období držby pro kapitálový výnos není modelem zohledněno

H-model

- Russell J. Fuller a Chi-Cheng Hsiao – 1984
 - Východiskem
 - Dvoustupňový a třístupňový DDM
 - Hodnotí jako nerealistickou
 - Skokovou změnu dividendy
 - Strmou lineární změnu dividendy v lineárním modelu
 - Pracuje se 2 rozdílnými mírami růstu dividend g_a a g_n a zpravidla platí $g_a > g_n$
-

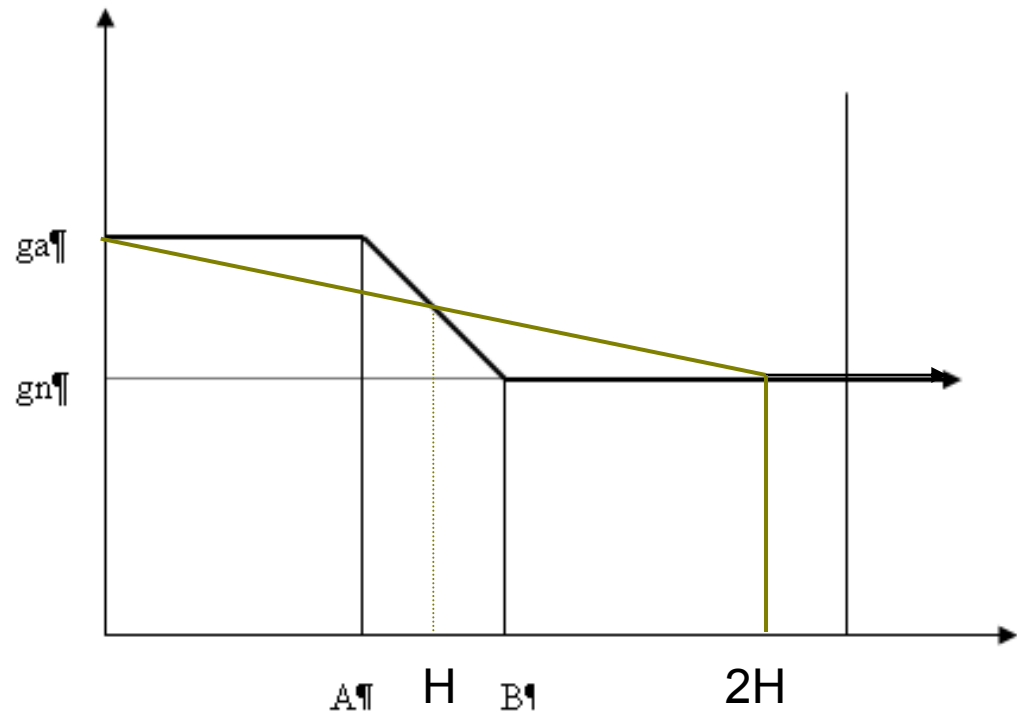
-
- Nadprůměrná míra růstu dividendy přísluší pouze 0-tému roku držby akcie
 - Pomalý soustavný pokles podle lineárního vzoru až k míře gn , která je držena na stejné úrovni po celou dobu
 - Bod H
 - Míra růstu dividend je v polovině svého poklesu mezi ga a gn
 - Bod 2H
 - Lineární pokles míry růstu dividend zastaven na úrovni gn
-

- Vazba H-model lineární model

- Bod H v $\frac{1}{2}$ přechodné fáze lineárního modelu
- Pokud jsou známy údaje A a B z lineárního modelu, tak platí

$$H = \frac{A + B}{2}$$

- Pokles míry dividend je v H-modelu pozvolnější
 - Trvá celou první, druhou a část třetí fáze lineárního modelu
-

- Pro výpočet vnitřní hodnoty je potřeba znát

- g_a , g_n , k a H

$$V_0 = \frac{D_0}{k - g_n} [(1 + g_n) + H \cdot (g_a - g_n)]$$

- Rozpis vzorce

$$V_0 = \frac{D_0 \cdot (1 + g_n)}{k - g_n} + \frac{D_0 \cdot (g_a - g_n)}{k - g_n}$$

- První zlomek VH založená na normální míře růstu dividendy
- Druhý zlomek reprezentuje **prémii** vyplývající z nadprůměrné míry růstu dividendy
 - Růstem období nadprůměrného růstu roste rovněž veličina H a prémie
 - Prémie může mít i charakter diskontu, pokud $g_n > g_a$

Přednosti modelu

- Snižuje počet odhadů vstupních dat na 4
 - H, k, gn, ga
 - Snadný a rychlý výpočet
 - Eliminuje omezení konstantní míry g
 - Proměnlivá míra růstu dividend, které se může pohybovat oběma směry
 - Model, který nejvíce odpovídá realitě
-

Výpočet skutečné výnosové míry

$$k_{sk} = \frac{D_0}{P_0} [(1 + g_n) + H \cdot (g_a - g_n)] + g_n$$

- Alfa faktor

$$\alpha = k_{sk} - k$$

- Kladná alfa

- Skutečná výnosová míra je vyšší než požadovaná
- Akcie s nadměrným výnosem je obchodována za neadekvátně nízkou cenu, je podhodnocená

- Záporná alfa

- Skutečná výnosová míra je nižší než požadovaná
- Akcie s podvýnosem je obchodována za neadekvátně vysokou cenu, je nadhodnocená

Nedostatky modelu

- Citlivý na vstupní data
 - Pokud není vyplacena běžná dividenda D_0 , není možné H-model v čisté podobě využít
 - Operuje s konstantní veličinou k , což se neslučuje s reálnou podobou investičního prostředí
 - V případě nekonečné doby držby není schopen do výpočtu VH zahrnout krátkodobý nesoulad mezi VH a tržní hodnotou akcie
-

Ilustrativní příklad

Máme zadané následující údaje o akci:

$$g_a = 12 \%$$

$$g_n = 6 \%$$

$$A = 3 \text{ roky}$$

$$B = 6 \text{ let (3+3)}$$

$$D_0 = 10 \text{ Kč}$$

$k_{rov} = 14\%$ rovnovážná, teoretická požadovaná výnosová míra

$$P_0 = 200 \text{ Kč}$$

Nejprve je nutno vypočítat veličinu H a poté dosadit do vzorce:

$$H = \frac{3+6}{2} = 4,5$$

$$V_0 = \frac{D_0}{k - g_n} [(1 + g_n) + H \cdot (g_a - g_n)]$$

$$V_0 = \frac{10}{0,14 - 0,06} [(1 + 0,06) + 4,5(0,12 - 0,06)]$$

Vnitřní hodnota akcie vypočtené pomocí H-modelu se pohybuje kolem 166,25 Kč. Ve srovnání s aktuálním kurzem akcie $P_0 = 200$ Kč plyne, že je akcie nadhodnocená. Vzhledem k ceně je zřejmé, že akcie přináší nízký výnos, který neodpovídá míře rizika.

Výpočet skutečné výnosové míry z akcie je nutné založit na informaci o aktuálním kurzu P_0 .

$$V_0 = \frac{D_0}{P_0} [(1 + g_n) + H \cdot (g_a - g_n)] + g_n$$

$$K_{sk} = \frac{10}{200} [(1 + 0,006) + 4,5(0,12 - 0,06)] + 0,06$$

$$k_{sk} = 0,1265$$

Skutečná výnosová míra, kterou akcie v současnosti přináší dosahuje 12,65 %.

Výpočet alfa faktoru:

$$\alpha = k_{sk} - k_{rov}$$

$$\alpha = 12,65 - 14$$

$$\alpha = -1,35$$

Porovnání výsledku lineárního a H-modelu

Tabulka 1: Vypočtené vnitřní hodnoty akcií pomocí třístupňového lineárního DDM a H-modelu

	g_a	g_n	k	A	B	V_{0T}	V_H	V_{0H}	V_{0T}/V_{0H}
1	7	5	10	5	7	231,0	6	234,0	0,99
2	9	5	10	5	8	257,0	6,5	262,0	0,98
3	12	5	10	4	6	227,0	5	280,0	0,98
4	15	5	10	3	5	284,0	4	290,0	0,98
5	8	4	12	3	7	151,0	5	155,0	0,97
6	13	5	14	4	8	164,4	6	170,0	0,97
7	14	6	14	2	6	167,3	4	172,5	0,97

- Ve většině případů produkují podobné výsledky

Porovnání výsledku lineárního a H-modelu

Tabulka 2: Vypočtené vnitřní hodnoty akcií pomocí třístupňového lineárního DDM a H-modelu studie Fuller a Hsiay

	g_a	g_n	k	A	B	V_{0T}	V_H	V_{0H}	V_{0T}/V_{0H}
1	7	4	9	5	7	23,97	6	24,40	0,98
2	12	4	9	5	7	30,17,0	6,5	30,40	0,98
3	-2	4	9	5	15	37,66	10	36,80	1,02
4	2	4	9	3	5	17,12	4	16,00	1,07
5	20	4	9	7	13	68,18	10	52,80	1,29
6	20	4	9	3	7	38,04	4	26,80	1,03

- Široké rozpětí mezi g_a a g_n
- Diference mezi g_a a k
- Velmi dlouhé období poklesu g_a a g_n

Empirické testy DDM

- Sorenson a Williamson 1985
 - 150 akcií S & P 400 z prosince 1980
 - Předpoklady
 1. Pro stanovení běžné dividendy na akcii vyšli z průměru čistých zisků mezi lety 1976-1980 a použili dividendový výplatní poměr 45 %
 2. Požadovaná výnosová míra byla stanovena na základě CAPM modelu
 3. Pro všechny akcie bylo rozhodnuto, že míra růstu dividendy v závěrečné, konstantní, nekonečné fázi modelu je 8 %
 4. Ke stanovení vnitřní hodnoty sledovaného vzorku byl využit Gordonův DDM s konstantním růstem, dvoustupňový DDM s nekonečnou dobou držby a třístupňový lineární DDM
 5. délka první fáze byla stanovena na 5 let
 6. míra růstu dividendy v 1. fázi již byla stanovena pro jednotlivé akcie rozdílně v závislosti na jejich specifických charakteristikách
-

Empirické testy DDM

- Podhodnocené akcie produkovaly
sumarizovaně nadvýnos 16 %
- Nadhodnocené akcie produkovaly
sumarizovaně podvýnos 15 %

Empirické testy DDM

Tabulka 3: Výnosová míra (v %) produkovaná DDM a jednotlivými 5skupinami akcií v letech 1981 - 1983 podle studie

Skupina	třístupňový DDM	Dvoustupňový DDM	Gordonův konstantní DDM
1. Nejvíce podhodnocené	30	29	27
2.	28	25	23
3.	18	14	15
4.	6	11	9
5. Nejvíce nadhodnocené	-5	-2	3

Empirické testy DDM

- Největší výnos
 - Třístupňový lineární DDM
 - Nejblíže jsou výsledky Gordonova modelu
 - Úspěšnost s ohledem na časovou periodu
 - 5letá perioda
 - V krátkém období selhávají
-

Metody založené na P/E Ratio

- Na kolika násobek zisku si investor cení dané akcie
 - Kolik je ochoten zaplatit za jednotku (korunu) zisku
 - Snadno vypočitatelný
 - Jednoduše použitelný
 - Ke srovnání akcí z hlediska atraktivity a budoucích výnosových perspektiv
 - Přímá a nepřímá kalkulace VH
 - Ohodnocení akcie
 - Vývoj atraktivity akcie vzhledem k historii
 - Nevýhoda:
 - Pokud firma dosahuje ztráty nemá smyslu ukazatel konstruovat
-

Metody založené na P/E Ratio

■ Základní pravidlo

- Nakupujeme akcie s nízkou hodnotou P/E ratio a naopak se nedoporučuje nakupovat akcie s vysokou hodnotou P/E
 - Nízká hodnota ukazuje, že se jedná o akcie, u které je podhodnocené očekávání investorů
 - Výnosový potenciál
 - Vysoká hodnota ukazuje, že se jedná o akcie, s nadhodnoceným očekáváním
 - ztráta
-

Metody založené na P/E Ratio

■ Posouzení P/E

□ V rámci ekonomiky

- Globální faktory, růstové příležitosti, očekávaná inflace, míra úspor, systematické riziko, účetní metodika, atd.

□ V rámci odvětví nebo v rámci příbuzných odvětví

□ Japonsko: 1984 – 1989 P/E ratio: 37,9 – 70,9

□ USA: 1984 – 1989 P/E ratio: 8– 19

□ Velká Británie: 1984 – 1989 P/E ratio: 10 - 18

Druhy ukazatele

- Historické veličiny
 - Historické P/E
 - Běžné veličiny
 - Běžné P/E
 - Gordonův model
 - Normální P/E, Sharpovo P/E
 - Vnitřní hodnota akcie
 - Regresní analýza
 - Regresní P/E
 - Vícestupňové modely
 - P/E růstových firem
-

Normální P/E ratio

- Východiskem je Gordonův model

$$V_0 = \frac{D_1}{k - g}$$

- Transformován na model ziskový
 - Čistý zisk vyplacen podle p
 - Čistý zisk zadržen podle b
- Platí

$$p + b = 1$$

Normální P/E ratio

- Vyplacené dividenda

$$D_t = p \cdot E_t$$

- Substitucí vzorce Gordonova modelu

$$V_0 = P_0 = \frac{E_1 \cdot p}{k - g}$$

- Normální P/E vydělením E_1

$$(P/E)_N = P_0/E_1 = \frac{p}{k - g}$$

Normální P/E ratio

- Ukazatel ovlivňován
 - P, k, g
 - *Pokud $\uparrow g \rightarrow \uparrow P/E$*
 - *Pokud $\downarrow k \rightarrow \downarrow P/E$*
-

Normální P/E ratio

Tabulka 4: Vliv změn v míře růstu zisku na ukazatel normálního P/E ratio

g v %	k v %	p	Hodnota normálního P/E ratio
5	10	0,6	12
6	10	0,6	15
7	10	0,6	20
8	10	0,6	30
9	10	0,6	60
5	10	0,6	12
4	10	0,6	10
3	10	0,6	8,57
2	10	0,6	7,5
1	10	0,6	6,67

Normální P/E ratio

Tabulka 5: Vliv změn v míře růstu zisku na ukazatel normálního P/E ratio

k v %	g v %	p	Hodnota normálního P/E ratio
10	5	0,6	12
11	5	0,6	10
12	5	0,6	8,57
13	5	0,6	7,5
14	5	0,6	6,67
10	5	0,6	10
9	5	0,6	15
8	5	0,6	20
7	5	0,6	30
6	5	0,6	60

Normální P/E ratio

- *Vzah p a b k P/E není jednoznačný*
 - *Pokud $ROE > k$*
 - *Roste dividendový výplatní poměr a klesá P/E*
 - *Rychleji než v opačném případě*
 - *Výnosnost vloženého kapitálu je větší než odpovídá úrovni rizika a likvidity*
 - *Nárůst zadržného zisku způsobí nárůst VH akcie*
 - *V podobě P/E ratio*
 - *Pokud $ROE = k$*
 - *Nemá změna p a b vliv a ukazatel*

Normální P/E ratio

- Pokud $ROE < k$
 - Vztah mezi p a P/E ratio je pozitivní
 - Pokud totiž nedosahuje zhodnocení kapitálu investory požadované úrovně
 - Preferují investoři výplatu prostředků v podobě dividend
 - Růst p vede k růstu VH
-

Sharpovo P/E ratio

- Opět transformace Gordonova modelu na model ziskový
- Vydělení běžným ziskem E_0

$$V_0/E_0 = \frac{p(1+g)}{k-g}$$

Další druhy P/E ratio

- Historické P/E ratio
 - Ke srovnání se současnou úrovní
 - Běžné P/E ratio
 - Prvotní informace o akci založená na současných údajích
 - Srovnávací ukazatel
 - Zastupuje aktuální kurz akcie
-

Další druhy P/E ratio

- Regresní P/E ratio
- Ukazatel P/E nezávislá proměnná, determinována
 - P , b , σ
- Východiskem je transformovaný Gordonův model přeměněn na model ziskový

$$(P/E)_R = a + bg_E + cp + d\sigma$$

Další druhy P/E ratio

- Whitbeckova-Kisorova regresní rovnice

$$(P/E)_R = 8,2 + 1,5g_E + 6,7p - 0,2\sigma$$

- Opět dostáváme VH akcie
 - Porovnat s běžným ukazatelem P/E ratio

P/E ratio pro růstové firmy

- Pro firmy s nadprůměrným růstem zisku a dividend pro nejbližší období
 - Postupně se vyčerpává
- Založen na vícestupňovém DDM

$$V_0 = P_0 = \sum_{t=1}^n \frac{D_0(1+g_1)^t}{(1+k)^t} + \frac{D_0(1+g_1)^n(1+g_2)}{(1+k)^n(k-g_2)}$$

P/E ratio pro růstové firmy

- Transformace modelu na model ziskový

$$P_0 = \frac{E_0 \cdot p_1(1 + g_1) \cdot \left(1 - \frac{(1+g_1)^n}{(1+k)^n}\right)}{k - g_1} + \frac{E_0 \cdot p_2 \cdot (1 + g_1)^n \cdot (1 + g_2)}{(1 + k)^n(k - g_2)}$$

- Vydělení E_0

$$(P/E)_{GF} = \frac{p_1 \cdot (1 + g_1) \cdot \left(1 - \frac{(1+g_1)^n}{(1+k)^n}\right)}{k - g_1} + \frac{p_2 \cdot (1 + g_1)^n \cdot (1 + g_2)}{(1 + k)^n \cdot (k - g_2)}$$

- Zjištění VH akcie

Očekávané konečné P/E ratio

- Ojedinělý model, který operuje s konečnou dobou držby akcie

$$V_0 = P_0 \sum_{t=1}^T \frac{E_0(1+g)^t \cdot p}{(1+k)^t} + \frac{E_0(1+g)^T (P/E)_T}{(1+k)^T}$$

Kde $(P/E)_T$ je očekávané konečné P/E ratio na konci doby držby v roce T .

- Pro výpočet VH akcie při úvazek krátkého a konečného období její držby
- Při porovnání s běžným P/E ratio
 - Atraktivita akcie bude růst nebo klesat
 - Atraktivita je vyjádřena konečným P/E ratio

Poměrové ukazatele FA

pokračování

Problémy spojené s používáním ukazatele P/E ratio

- 85 % změn v hodnotě ukazatele P/E ratio vychází ze 3 faktorů
 - Očekávaná míra růstu HDP (0,767)
 - Krátkodobá úroková míra (-0,883)
 - Dlouhodobá úroková míra (-0,183)
-

Problémy spojené s používáním ukazatele P/E ratio

Tabulka 1: Průměrná hodnota P/E ration, úrokové míry a očekávaná míra růstu HDP

Země	Průměrné P/E ratio	Krátkodobá i	Dlouhodobá i	Očekávaná míra růstu HDP
Austrálie	20,1	5,65 %	8,67 %	3 %
Kanada	17,3	6,36 %	8,69 %	2,7 %
Francie	14,9	12,31 %	7,94 %	0,6 %
Německo	14,4	8,45 %	7,01 %	-0,8 %
Velká Británie	6,19	5,65 %	8,54 %	1,1 %
Japonsko	38,2	3,46 %	4,28 %	1,7 %
Nizozemí	12,8	9,05 %	8,55 %	0,5 %
Švýcarsko	15,2	5,76 %	5,34 %	0,4 %
USA	24,0	3,21 %	7,25 %	2,9 %

- Nevhodné srovnání P/E ratio mezi zeměmi

Problémy spojené s používáním ukazatele P/E ratio

- Srovnání P/E ratio mezi odvětvími
 - Různá citlivost na:
 - Hospodářský cyklus
 - Nestejná tržní struktura
 - Různá fáze životního cyklu
 - Různá reakce na změnu makroekonomických veličin
 - HDP
 - Inflace
 - Devizový kurz
-

Problémy spojené s používáním ukazatele P/E ratio

- Srovnání P/E ratio mezi firmami
 - Specifické fundamentální faktory firmy
 - Různá míra růstu dividend
 - Rentabilita vlastního kapitálu
 - Požadovaná výnosová míra
 - Rentabilitu aktiv, aj.
- Dvě firmy se stejným oborem činnosti rozdílné P/E ratio
- Problém u modelů, které substituují P/E firmy za průměrné P/E více firem nebo P/E srovnatelné firmy
 - nedůvěryhodné

Problémy spojené s používáním ukazatele P/E ratio

■ Srovnání P/E ratio v čase

- Globální, fundamentální i odvětvové faktory se v čase mění
 - \uparrow P/E ratio \rightarrow \downarrow i
 - \uparrow P/E ratio \rightarrow \uparrow k
 - Proto je potřeba znát i další souvislosti pro posouzení zde je nad- nebo podhodnocená
-

Strategie založené na P/E ratio

- Efekt nízkého P/E ratio
- Nákup akcií s nízkou hodnotou P/E ratio
 - Takové portfolio je schopno opakovaně zajistit nadprůměrný výnos
 - V rozporu s teorií efektivních trhů
 - Tržní anomálie

Studie D. Dremana

Portfolio	3 měsíce	6 měsíců	12 měsíců	36 měsíců	108 měsíců
1 nejvyšší P/E	-2,64	-1,06	-1,13	-1,43	0,33
2	0,92	1,62	0,56	-0,28	1,27
3	0,51	0,62	1,63	0,85	3,30
4	3,06	3,42	3,31	4,87	5,36
5	2,19	4,46	2,93	5,02	3,72
6	4,84	5,33	6,70	4,82	4,52
7	7,90	6,07	6,85	5,89	6,08
8	8,83	8,24	8,56	7,78	6,35
9	11,85	8,40	6,08	7,73	6,40
10 nejnižší P/E	14,00	11,68	10,26	10,89	7,89

Studie S. Bleiberga

- Vztah mezi P/E ratio a budoucím výnosem
- Úspěšnost alokace aktiv na základě výše ukazatele P/E ratio

První část výzkumu

Pětina	Nejnižší	Nejvyšší	6 měsíců	12 měsíců	24 měsíců
1	17,81	22,43	-0,99	0,24	- 0,68
2	14,29	17,77	5,82	6,96	8,86
3	11,23	14,28	3,38	8,09	16,57
4	9,04	11,19	4,20	8,99	25,57
5	5,90	9,01	7,99	16,21	29,79
Celkový průměr			4,07	8,18	16,39

Druhá část výzkumu

Pětina podle P/E ratio	Množství porovnání v %	6 měsíců	12 měsíců	24 měsíců
1	40	1,55	2,73	0,41
2	13	1,99	4,87	7,52
3	15	-1,32	-2,16	5,36
4	11	-2,06	-0,41	3,08
5	21	6,59	12,37	20,95
Celkem	100	1,84	3,98	7,01

Druh strategie	Roční výnosová míra v %	Směrodatná odchylka v %
5% přírůstek	8,90	10,31
10% přírůstek	8,88	10,38
15% přírůstek	8,84	10,60
20% přírůstek	8,78	10,96
25% přírůstek	8,71	11,44
Půl na půl	8,91	10,38

Druhá část výzkumu

- Ukazatel P/E ratio podléhá působení anomálie nízkého P/E ratio
 - Pohled investorů a analytiku do minulosti
 - Nahodnocení minulých výsledků
 - Efekt velikosti
 - Velikost ovlivňuje výši P/E ratio a zisku
 - Sledování úspěšnosti/neúspěšnosti firmy v minulosti
 - Efekt zanedbaných firem
 - Nedostatek informací a analýz
-

Studie Kleim, Arbel, Strebel

- Lednový efekt
 - První týden v lednu

Tabulka 6: Výnosová aktivita společností s rozdílnou atraktivitou v lednu a v ostatních měsících

Kategorie	Průměrná výnosová míra v lednu v %	Průměrná výnosová míra v ostatních měsících v %	Výnosová míra v lednu přizpůsobená sytem. riziku
Společnosti z indexu S & P 500			
Vysoce atraktivní	2,48	0,85	-1,44
Průměrně atraktivní	4,94	0,76	1,69
Zanedbané společnosti	7,62	0,75	5,03
Zanedbané společnosti neobsažené v indexu S & P 500	11,32	0,6	7,71

Možnost nesprávného závěru

- Akcie s nízkou hodnotou P/E ratio přinášejí ve vazbě na riziko a likviditu nadprůměrný výnos
 - Základní srovnání
 - P/E ratio vs míra růstu zisku
 - P/E ratio $< g$ → podhodnocená
 - P/E ratio $> g$ → nadhodnocená
-

Možnost nesprávného závěru

- P/E ratio/ míra růstu zisku
 - Porovnání s jinými akciami
 - Akcie s nižší hodnotou je podhodnocená
 - Obě akcie ale mohou být nadhodnocené oproti ostatním
 - Kombinací obou postupů zlepšení
-

Vztah P/E ratio a k

Tabulka 7: Rozdělení akcií na správně a špatně oceněné podle výše ukazatele P/E ratio

Nadhodnocená akcie Špatně oceněná	Správně oceněná akcie S vysokým výnosovým potenciálem
Nízká hodnota míry růstu Vysoká hodnota ukazatele P/E ratio	Vysoká hodnota míry růstu Vysoká hodnota ukazatele P/E ratio
Správně oceněná akcie S nízkým výnosovým potenciálem, s problémy	Podhodnocená akcie Špatně oceněná
Nízká hodnota míry růstu Nízká hodnota ukazatele P/E ratio	Vysoká hodnota míry růstu Nízká hodnota ukazatele P/E

Obecné pravidlo

Proto lze doporučit následující postup **je-li nízká hodnota ukazatele P/E ratio akcie s průměrnou nebo nižší úrovní rizika a nelikvidity doprovázena vysokou očekávanou mírou růstu zisku, který hodnotu ukazatele P/E dokonce převyšuje, lze usuzovat, že se jedná o podhodnocenou akcii.** Naopak, pokud je vysoká hodnota ukazatele P/E ratio akcie s průměrnou nebo vyšší úrovní rizika a nelikvidity doprovázena mnohem nižší hodnotou veličiny míry růstu zisku, lze se domnívat, že se jedná o nadhodnocenou akcii. Pohybují-li se hodnoty ukazatele P/E ratio a míry růstu zisku ohodnocované akcie zhruba na stejné úrovni a riziko, likvidita či jiné faktory výrazně nezkreslily hodnotu P/E ratio, je možné předpokládat, že se jedná o správně oceněnou akcii.

Děkuji za pozornost
